

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA DLA KLASY 8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM JANA PAWŁA II W MICHAŁOWICACH OPARTE
NA PROGRAMIE NAUCZANIA EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ

„Żyję i działam bezpiecznie” – BOGUSŁAWA BREITKOPFA

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny						
I półrocze						
Dział	Temat	na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
Działania w sytuacji nagłych zagrożeń	Ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach	Uczeń: ▶ rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe ▶ omawia zasady właściwego	Uczeń: ▶ omawia sposób zachowania się uczniów po usłyszeniu sygnału alarmu	Uczeń: ▶ omawia rodzaje alarmów ▶ wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach ▶ wyjaśnia zasady zachowania się	Uczeń: ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do	Uczeń: ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów
		zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych ▶ potrafi zachować się po ogłoszeniu alarmu w szkole	▶ wskazuje drogi ewakuacji w szkole	ludności po usłyszeniu sygnału alarmowego	zaleceń służb i innych podmiotów ▶ omawia rodzaje alarmów	▶ uzasadnia przydatność znajomości sygnałów alarmowych

	Zagrożenia pożarowe i ewakuacja	Uczeń: ▶ charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy ▶ rozpoznaje i prawidłowo zareaguje na sygnał alarmu o pożarze w szkole	Uczeń: ▶ omawia zasady zachowania się podczas pożarów ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożenia cywilizacyjnych	Uczeń: ▶ wskazuje w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru i uzasadnia swój wybór ▶ przedstawi a obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	Uczeń: ▶ wyjaśnia najczęstsze przyczyny powstawania pożarów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych	Uczeń: ▶ uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice ▶ planuje postępowanie uczniów po usłyszeniu sygnału o pożarze
	Zagrożenia powodziowe	Uczeń: ▶ wymienia przykłady zagrożeń związanych z wystąpieniem powodzi ▶ podaje zasady postępowania w razie zagrożenia powodzią	Uczeń: ▶ omawia znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie powodziowym	Uczeń: ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia powodzi	Uczeń: ▶ znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratowniczych	Uczeń: ▶ wyjaśnia, dlaczego na terenach powodziowych należy przeciwdziałać panice
	Zagrożenia związane	Uczeń: ▶ wymienia	Uczeń: ▶ uzasadnia	Uczeń: ▶ omawia zasady	Uczeń: ▶ opisuje rodzaje	Uczeń: ▶ uzasadnia

	z działalnością człowieka	przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka ▶ opisuje pożądane zachowania ludności w sytuacji zagrożeń chemicznych ▶ wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych	znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych ▶ omawia zasady postępowania w razie intensywnej śnieżycy	zachowania się podczas wypadków w i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych ▶ przedstawi a obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	zagrożeń związanych z działalnością człowieka ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w organizacji ewakuacji	potrzebę przeciwdziałania panice ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb organizujących ewakuację
	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 13–16				
Bezpieczne państwo	Bezpieczne państwo	Uczeń: ▶ wymienia składniki bezpieczeństwa państwa	Uczeń: ▶ wyjaśnia, co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”	Uczeń: ▶ wymienia i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa	Uczeń: ▶ określa istotę problemu bezpieczeństwa	Uczeń: ▶ podejmuje dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa

	Polska a bezpieczeństwo międzynarodowe	Uczeń: ▶ orientuje się w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski	Uczeń: ▶ wymienia czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo Polski ▶ omawia misję Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	Uczeń: ▶ wymienia organizacje międzynarodowe i przedstawia ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski ▶ wymienia uzbrojenie Sił Zbrojnych RP	Uczeń: ▶ omawia filary współczesnego bezpieczeństwa Polski ▶ omawia podstawowe zadania Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	Uczeń: ▶ omawia rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski ▶ opisuje strukturę organizacyjną Sił Zbrojnych RP
					Uczeń: ▶ wyjaśnia rolę Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	
	Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym	Uczeń: ▶ przedstawia sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	Uczeń: ▶ opisuje sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	Uczeń: ▶ wyjaśnia istotę cyberbezpieczeństwa państwa	Uczeń: ▶ przedstawia rolę i miejsce cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa	Uczeń: ▶ dobiera i tworzy umiarkowane wypowiedzi dotyczące cyberbezpieczeństwa państwa
	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 18–20				

II półrocze

Kształtowanie postaw obronnych

Zasady orientowania się w terenie	Uczeń: wskazuje kierunki świata za pomocą: Słońca, Słońca i zegarka	Uczeń: wyjaśnia zasady orientowania się w terenie	Uczeń: - orientuje się w terenie na podstawie cech przedmiotów terenowych - wskazuje kierunki świata za pomocą kompasu	Uczeń: wskazuje kierunki świata za pomocą Gwiazdy Polarnej i faz Księżyca	Uczeń: wskazuje kierunki świata za pomocą busoli i GPS
Posługiwanie się mapą	Uczeń: wyjaśnia zasady orientowania się w terenie za pomocą mapy	Uczeń: - wskazuje różnicę między mapą a planem; - posługuje się planem	Uczeń: - rozdziela znaki topograficzne - czyta mapę topograficzną	Uczeń: - orientuje się w terenie według mapy - orientuje mapę geometrycznie i magnetycznie	Uczeń: - porównuje mapę z terenem - określa swoje miejsce na mapie
Strzelecka broń sportowa	Uczeń: - rozdziela kategorie broni strzeleckiej - opisuje zasady zachowania się na strzelnicy przy posługiwaniu się bronią	Uczeń: wymienia podstawowe części składowe broni strzeleckiej	Uczeń: opisuje poszczególne części składowe broni strzeleckiej	Uczeń: uzasadnia konieczność dokonywania przeglądu, czyszczenia i konserwacji broni strzeleckiej	Uczeń: zasadność stosowania środków ostrożności przy posługiwaniu się bronią
Bezpieczeństwo na strzelnicy	Uczeń: wymienia okresy zjawiska strzału	Uczeń: wyjaśnia od czego zależy siła odrzutu	Uczeń: opisuje podstawowe czynniki warunkujące tor lotu pocisku	Uczeń: charakteryzuje poszczególne okresy zjawiska strzału	Uczeń: opisuje poszczególne elementy toru pocisku

	Celowanie i celność strzelania	Uczeń: ▶ przyjmuje postawy strzeleckie: leżącą, klęczącą i stojącą	Uczeń: ▶ prawidłowo zgrywa przyrządy celownicze	Uczeń: ▶ reguluje oddech w czasie składania się do strzału	Uczeń: ▶ prawidłowo ściąga język spustowy	Uczeń: ▶ opisuje warunki wpływające na celność strzelania
	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 22–26				
Pierwsza pomoc	Istota udzielania pierwszej pomocy	Uczeń: ▶ wyjaśnia zasady zachowania się ratujących (świadków zdarzenia) w miejscu wypadku	Uczeń: ▶ uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy ▶ omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku	Uczeń: ▶ metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć	Uczeń: ▶ wyjaśnia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia ▶ podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	Uczeń: ▶ przedstawia rolę świadka zdarzenia w pierwszej pomocy ▶ ocenia zachowanie się świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku

	łańcuch ratunkowy – nie masz prawa go zerwać	Uczeń: ▶ rozpoznaje osobę w stanie zagrożenia życia ▶ unika narażania własnego	Uczeń: ▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika	Uczeń: ▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej ▶ podaje przykład aplikacji na telefon	Uczeń: ▶ wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” ▶ rozpoznaje potencjalne źródła zagrożeń	Uczeń: ▶ uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla
		zdrowia na niebezpieczeńst wo ▶ ocenia własne możliwości ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku	komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy ▶ wskazuje sposoby zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej	w kontakcie z poszkodowanym	ratowania życia poszkodowanych ▶ charakteryzuje poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego ▶ wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenie stanu zdrowia lub zagrożenia życia

Ocena stanu poszkodowanych	Uczeń: ▶ ocenia przytomność poszkodowanego o ▶ ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) ▶ udrożnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa ▶ systematycznie ponawia ocenę oddychania.	Uczeń: ▶ rozpoznaje u osoby stan zagrożenia życia ▶ wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej ▶ postępuje według poznanego schematu ratunkowego	Uczeń: ▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika ▶ odwraca na plecy poszkodowanego leżącego na brzuchu, gdy zachodzi taka konieczność ▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej	Uczeń: ▶ wymienia objawy utraty przytomności ▶ wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku ▶ podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	Uczeń: ▶ dowodzi konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych

Postępowanie podczas utraty przytomności i zasłabnięć	Uczeń: ▶ ocenia przytomność poszkodowanego o ▶ udrożnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–zuchwa ▶ ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) ▶ systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej ▶ układa osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej ▶ wzywa odpowiednią pomoc	Uczeń: ▶ postępuje według poznanego schematu ratunkowego ▶ udziela pomocy osobie omdlejącej ▶ wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej	Uczeń: ▶ wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej ▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika	Uczeń: ▶ wykazuje związek między utratą przytomności a zagrożeniem życia ▶ wymienia przyczyny i objawy nagłych zasłabnięć i utraty przytomności	Uczeń: ▶ wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych ▶ omawia zasady postępowania z osobą nieprzytomną
Pierwsza pomoc w zaburzeniach	Uczeń: ▶ rozpoznaje czynności życiowe	Uczeń: ▶ wykonuje na manekinie uciski klatki	Uczeń: ▶ wymienia najczęstsze przyczyny	Uczeń: ▶ opisuje zastosowanie automatycznego	Uczeń: ▶ uzasadnia konieczność udzielania

oddychania i krążenia	poszkodowanego o lub ich brak ▶ postępuje według poznanego schematu ratowniczego ▶ wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej ▶ wzywa odpowiednią pomoc	piersiowej i oddech zastępczy, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą	zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia ▶ wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”	defibrylatora zewnętrznego (AED) ▶ wykazuje wpływ zastosowania AED na zwiększenie skuteczności akcji resuscytacyjnej ▶ wymienia oznaki nagłego zatrzymania krążenia	pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości
Ciała obce w organizmie	Uczeń: ▶ wykonuje na manekinie rękoczyn ratunkowy w przypadku zadławienia ▶ wzywa odpowiednią pomoc	Uczeń: ▶ stosuje poznany schemat ratunkowy ▶ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci	Uczeń: ▶ wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia ▶ postępuje według poznanego schematu ratunkowego	Uczeń: ▶ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia	Uczeń: ▶ uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia lub zadławienia
Pierwsza pomoc w zranieniach, skaleczeniach i ranach	Uczeń: ▶ wymienia środki stanowiące wyposażenie apteczki pierwszej pomocy ▶ wyjaśnia zastosowanie poszczególnych	Uczeń: ▶ wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej ▶ opatruje rany kończyn	Uczeń: ▶ wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce przygotowanej na wyprawę turystyczną	Uczeń: ▶ wyjaśnia pojęcie rany ▶ wskazuje zależność ▶ między sposobem opatrzenia rany a jej gojeniem się ▶ planuje wyposażenie	Uczeń: ▶ uzasadnia konieczność opatrywania ran ▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego

		materiałów opatrunkowych ▶ wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny ▶ posługuje się chustą trójkątną podczas opatrywania ran i unieruchamiania kończyn ▶ bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne ▶ wzywa odpowiednią pomoc	chustą trójkątną ▶ stosuje podstawowe zasady opatrywania ran ▶ stosuje właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany	▶ omawia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn ▶ wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce samochodowej ▶ wykonuje opatrunek osłaniający na ranę głowy, szyi, twarzy, klatki piersiowej i jamy brzusznej	apteczki dla kilkuosobowej grupy na wyprawę turystyczną w zależności od pory roku	postępowania w rejonie wypadku
	Tamowanie krwotoków	Uczeń: ▶ wykonuje opatrunek uciskowy ▶ tamuje krwawienie za pomocą opatrunku ▶ wzywa odpowiednią pomoc ▶ bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne	Uczeń: ▶ wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny ▶ opisuje opatrunek uciskowy ▶ opisuje zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia z użyciem broni	Uczeń: ▶ układa poszkodowanego w odpowiedniej pozycji, w zależności od umiejscowienia urazu ▶ tamuje krwotok przy użyciu dłoni oraz opatrunku uciskowego	Uczeń: ▶ wyjaśnia pojęcia: „rana”, „krwotok” ▶ wyjaśnia, dlaczego silny krwotok zagraża życiu ▶ wyjaśnia zagrożenie związane z silnym krwotokiem ▶ rozróżnia rodzaje krwotoków	Uczeń: ▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku ▶ opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia przy użyciu akronimu: uciekaj, schowaj się, walcz

Urazy kości i uszkodzenia stawów	Uczeń: ▶ stosuje unieruchomienie obłożeniowe ▶ wzywa odpowiednią pomoc	Uczeń: ▶ stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów	Uczeń: ▶ wykorzystuje podręczne środki do unieruchomienia urazu	Uczeń: ▶ wyjaśnia pojęcie „złamanie”; ▶ wymienia przyczyny urazów kostno-stawowych	Uczeń: ▶ wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy
Wpływ wysokiej temperatury na organizm człowieka	Uczeń: ▶ demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny ▶ wzywa odpowiednią pomoc	Uczeń: ▶ wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach ▶ wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci	Uczeń: ▶ charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych ▶ omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego	Uczeń: ▶ omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm człowieka ▶ wyjaśnia pojęcie „oparzenie”	Uczeń: ▶ przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji
Powtórzenie i utrwalenie wiadomości	wszystkie wymagania z tematów 2–11				